

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Een vordering tot schadevergoeding als gevolg van een misdrijf wordt gewoonlijk behandeld in de bijbehorende strafzaak. Behandeling in een ander proces is echter ook mogelijk.

U kunt de openbare aanklager vragen uw vordering tot schadevergoeding in de rechtbank in te dienen. U doet er daarbij verstandig aan de politie hierover tijdens het vooronderzoek te informeren. De openbare aanklager kan de vordering namens u instellen als de zaak duidelijk en eenvoudig is. Doet de openbare aanklager dat niet, dan zal hij/zij u daarvan schriftelijk op de hoogte brengen.

U kunt ook zelf tijdens de strafzaak uw schadevordering in de rechtbank indienen; een juridisch adviseur mag dat ook namens u doen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Als u schadevergoeding van de dader vordert, moet u dat aan de politie melden (tijdens het vooronderzoek) of aan de rechtbank (wanneer de zaak voor de rechter wordt gebracht).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Als u slachtoffer bent van een misdrijf, kunt u schadevergoeding vorderen voor:

eigendommen die als gevolg van het misdrijf zijn beschadigd of verdwenen;

vereiste medische kosten en andere noodzakelijke kosten;

gederfde inkomsten;

pijn en andere tijdelijke problemen;

permanente problemen; en

geestelijk leed. Er kan een vergoeding voor geestelijk leed worden uitgekeerd als door het feit in kwestie:

er inbreuk is gemaakt op uw vrijheid, rust, eer of privéleven;

u discriminatie hebt ondervonden;

uw persoonlijke integriteit is geschonden; of

uw menselijke waardigheid op andere wijze ernstig is geschonden.

Uw naaste verwanten hebben wellicht ook recht op een redelijke vergoeding van de noodzakelijke kosten en gederfde inkomsten waar zij mee te maken hebben. Die mogelijkheid bestaat wanneer zij voor u zorgen omdat u door het misdrijf letsel hebt opgelopen.

Als u de begrafenis hebt geregeld van een persoon die als gevolg van een misdrijf is overleden, mag u van de dader schadevergoeding eisen voor de kosten die u voor de begrafenis hebt gemaakt. De ouders, kinderen en echtgenoot van de overledene of een andere vergelijkbare persoon die bijzonder dicht bij de overledene stond, hebben eveneens recht op een redelijke vergoeding van de door hen gemaakte begrafeniskosten.

De rechter kan geen ander of hoger bedrag toekennen dan u als belanghebbende hebt gevorderd. De vordering die u indient, vormt dus de bovengrens van de uiteindelijk vast te stellen schadevergoeding. U hebt ook het recht rente te vorderen over de vergoeding die u hebt geëist. Als u een oproep hebt ontvangen om de kwestie persoonlijk in de rechtbank toe te lichten, hebt u recht op een dagvergoeding en compensatie van uw reiskosten en gederfde inkomsten.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U kunt de omvang van de schade aantonen door kwitanties over te leggen van de kosten die u als gevolg van het misdrijf hebt gemaakt. U moet ook bewijs overleggen voor gederfde inkomsten, het eigen risico van de verzekering en reiskosten en andere uitgaven die verband houden met de zaak waarin schadevergoeding wordt gevorderd.

Voor pijn en andere tijdelijke problemen, en voor permanente problemen, wordt de vergoeding vastgesteld op basis van de aard en ernst van de schade of het letsel, de aard en duur van de benodigde zorg die daaruit voortvloeit, en de duur van het probleem. De vergoeding voor een permanent probleem wordt bepaald aan de hand van de aard en de ernst van het persoonlijk letsel en de leeftijd van het slachtoffer. Een specifieke verslechtering van de levenskwaliteit van degene die persoonlijk letsel heeft opgelopen, kan een reden zijn om de toegekende vergoeding te verhogen. Om dit aan te tonen, hebt u doktersverklaringen nodig waarin de aard van het letsel en de vereiste behandeling daarvan uiteen worden gezet.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Er worden geen gerechtskosten in rekening gebracht voor de behandeling van de zaak bij de districtsrechtbank (*käräjäoikeus*), als de vordering tot schadevergoeding samen met de tenlastelegging van de openbare aanklager wordt ingediend. Als de vordering in een aparte civiele zaak wordt aangebracht, moet u wel gerechtskosten betalen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als u aan de voorwaarden voor het ontvangen van rechtsbijstand voldoet, kunt u zowel voor het vooronderzoek als de gerechtelijke procedure rechtsbijstand krijgen. Een slachtoffer van huiselijk geweld, een seksueel misdrijf of een ernstig misdrijf gericht tegen zijn of haar leven, gezondheid of vrijheid kan voor de kosten van een adviseur een beroep doen op de staat. U kunt rechtsbijstand krijgen voor zaken die door Finse rechters worden behandeld, zelfs als u niet in Finland woont.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als u tijdens het vooronderzoek hebt gemeld dat u zelf of via een advocaat een vordering tot schadevergoeding wilt instellen of als de openbare aanklager uw vordering niet overneemt, zal de districtsrechtbank u naar die vordering vragen. De districtsrechtbank kan een termijn stellen waarbinnen de vordering bij hem moet zijn ingediend. Als u de vordering niet schriftelijk indient, is het mogelijk dat de districtsrechtbank een eventuele later ingestelde vordering niet in behandeling neemt.

De rechter zal uw vordering tot schadevergoeding afwijzen als het geleverde bewijs daarvoor ontoereikend is.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als u tegen het vonnis van de districtsrechtbank hoger beroep wilt instellen, moet u dat binnen zeven dagen na de uitspraak aan die rechtbank meedelen. Vervolgens kunt u hoger beroep instellen bij het bevoegde hof van beroep (*hovioikeus*). Daartoe moet u een verzoekschrift naar de districtsrechtbank sturen, en wel binnen dertig na de uitspraak van die rechtbank. In de regel is toestemming voor het instellen van hoger beroep nodig voordat het hof van beroep de zaak volledig kan behandelen.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de verdachte de toegekende schadevergoeding niet vrijwillig betaalt, kunt u de vordering door een deurwaarder laten incasseren. Hiertoe stuurt u de deurwaarder een incassoverzoek samen met de rechterlijke beslissing waarin uw recht op schadevergoeding is bevestigd. Deze deurwaarder moet bevoegd zijn voor de plaats waar de schuldenaar woont of verblijft. Zijn er meerdere schuldenaars die in verschillende plaatsen wonen, dan hoeft u maar bij één deurwaarder een verzoek in te dienen. Uitgebreidere richtlijnen over dit verzoek kunt u opvragen bij een incassodienst (*ulosottovirasto*). De contactgegevens van deze diensten vindt u [hier](#) (in het Fins, Zweeds en Engels).

Laatste update: 19/05/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.